

УДК 004.9: 371.1:373.1

Пінчук Ольга Павлівна, кандидат педагогічних наук, завідувач відділу дослідження і проектування навчального середовища Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Національної академії педагогічних наук України, м. Київ, e-mail: orinchuk100@gmail.com.

Новоселецький Геннадій Юрійович, директор Гімназії № 172 «Нивки», м. Київ, e-mail: school172@ukr.net.

ШКІЛЬНИЙ ВЕБ-САЙТ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Анотація

Стаття присвячена аналізу сучасного стану відкритості школи і представлення досвіду створення шкільного веб-сайту як засобу для розв'язання протиріччя між появою різних форм інформування й обмеженістю способів використання цих форм у педагогічних системах. Веб-сайт розглядається як компонент єдиного інформаційного освітнього простору України і важливий фактор його розвитку, як інструмент розвитку тісної взаємодії всіх учасників навчально-виховного процесу (учнів, педагогів, психолога, адміністрації) і батьків. Окремо розглянуто такі елементи як оперативне інформування батьків, відкритий обмін педагогічним досвідом й інформування про результати моніторингу. Перспективним напрямом досліджень, серед інших, визначено забезпечення інформаційної безпеки діяльності шкіл.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, веб-сайт, інформаційне освітнє середовище.

Постановка проблеми. Можливості інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ) різко зросли з появою глобальної мережі Інтернет. Проникнення мережних технологій у всі сфери діяльності людей є очевидним, як і факт зростання впливу освітніх веб-сайтів на методику і зміст навчання, менеджмент освітніх установ, способи навчальної взаємодії і комунікації всіх учасників освітнього процесу. Шкільний веб-

сайт, з одного боку, є компонентом єдиного інформаційного освітнього простору України, який знаходиться на перших етапах формування. З іншого – важливим фактором, який може бути рушійною силою цього процесу, зокрема, визначати характер, певні риси інформаційного освітнього середовища навчального закладу.

Аналіз останніх досліджень. Теоретичні підходи до забезпечення інформаційної відкритості загальноосвітнього закладу розроблені Вальдманом І. О. Проаналізовано, ретельно досліджено форми і методи організації інформаційної взаємодії школи і соціуму з метою забезпечення ефективної діяльності навчального закладу. Шкільний веб-сайт розглядається як інструмент, який забезпечує участь суспільства в розв'язанні проблем освіти [1, 2].

Предметом спеціального дослідження Сибірева В. В. була проблема вивчення інформаційних потоків як засобу управління інноваційним розвитком загальноосвітнього навчального закладу. Сутність інноваційних процесів – цілеспрямовані зміни, які вносять у педагогічну систему нові, відносно стабільні елементи. Доведено, що управління інноваційним розвитком школи полягає у мотивованому, цілеспрямованому, свідомому проектуванні, побудові та підтримці функціонування інформаційних потоків, які призначені для реалізації керуючих функцій і супроводжують інноваційні процеси. Експериментальним шляхом виявлено, що із зростанням ступеня сформованості інформаційних потоків зростає і рівень реалізації функцій управління інновацією [5].

Психолого-педагогічні проблеми використання веб-сайтів в освітніх процесах єдиного інформаційного освітнього простору вивчала Яшина Т. С. Дослідницею розроблено типологію освітніх веб-сайтів, виявлено й обґрунтовано їх основні характеристики й оцінні критерії [6].

На нашу думку, теоретичні висновки і практичні рекомендації відповідних дисертаційних досліджень можуть бути використані адміністрацією загальноосвітніх навчальних закладів під час упровадження моделі управління інноваційними процесами, створення системи інформування про діяльність школи всіх учасників освітнього процесу, соціальних партнерів та широкої громадськості, для розвитку інформаційного освітнього простору свого навчального закладу.

Зацікавленість суспільства у результатах діяльності школи, актуальність завдання донести до соціуму нагальні проблеми загальної середньої освіти і створити майданчик для обговорення цих проблем, відшукати ресурси для власного розвитку і нові важелі для управління спонукали авторів цієї статті до нововведень.

Мета статті – аналіз сучасного стану відкритості школи, впливу цього процесу на зміни у характері її діяльності і представлення власного досвіду створення шкільного веб-сайту як засобу для розв’язання протиріччя між появою різних форм інформування і обмеженістю способів використання цих форм у педагогічних системах.

Поняття освітнього веб-сайту є досить широким. Наприклад, в означенні Т. С. Яшиної освітній веб-сайт є сукупністю веб-сторінок з єдиним дизайном, які забезпечують цілеспрямований процес навчання і виховання в інтересах особистості, суспільства, держави, об’єднаних за змістом, навігаційно і фізично знаходяться на одному сервері, використання яких може супроводжуватися атестацією учнів/студентів. Основними характеристиками освітнього веб-сайту є зміст, дизайн, технічна реалізація і експлуатаційність [6]. Отже, до освітніх веб-сайтів можна віднести:

- сайти, призначені для дистанційного й очного навчання, як самостійного, так і регульованого певними навчальними курсами («Дистанційне навчання школярів», <http://virtualschool.org.ua/moodle>);
- сайти, присвячені різного роду дослідницькій діяльності («Лабораторія МанЛаб», <http://biology.civicua.org>);
- сайти консультативного призначення («Абітурієнт-2013», <http://zno.osvita.net>);
- сайти типу віртуальних методичних об’єднань («Всеукраїнська громадська організація Асоціація вчителів біології України», <http://fizikarozhn.at.ua>);
- сайти конкурсних й інформаційних Інтернет-проектів («Всеукраїнський конкурс «Вчитель-новатор», www.itcomp.edu-ua.net);
- сайти навчальних закладів («Гімназія № 172 «Нивки» м. Києва», <http://gimn172.kiev.ua>);
- сайти для поширення культурної й освітньої інформації («Освіта.ua», <http://osvita.ua>; «ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського», <http://www.dnpb.gov.ua>);

- сайти довідкового характеру освітньої тематики («Біологія, довідник для абітурієнта», <http://subject.com.ua/dovidnik/biology/index.html>).

У сучасній вітчизняній практиці сформовані групи показників, за якими оцінюється веб-сайт навчального закладу (шкільні, позашкільні, вищі).

1) Контент: якість анонсування подій і новин навчального закладу; опис майбутніх кваліфікацій, спеціальностей; опис умов вступу і навчання; інформація про викладацький склад; інформація для випускників; опис проектів навчального закладу; опис навчальних предметів, розклад занять, інвентар, необхідний для занять; наявність віртуальної бібліотеки і зручність користування нею; огляд додаткових послуг, які можна отримати в навчальному закладі (напр. клубів, гуртків, студій, тощо); наявність і доступність рубрики «контакти»; наявність адреси, карти проїзду; наявність інформації про дату створення сторінок.

2) Зручність: зручність елементів управління й меню, переходів і відкривання лінків; читабельність інформації, дотримання належного стилю її викладення; використання правильних заголовків і ключових слів; легкість пошуку інформації; простота і швидкість реєстрації в разі потреби реєстрації; наявність карти сайту; наявність навігаційної стежки (показує місцезнаходження користувача на сайті); інструменти зворотного зв'язку, наявність форумів, блогів тощо; наявність категоризації сторінок; можливість публікування коментарів під сторінками; наявність синдикації сторінок (RSS-потоків); наявність послуг поширення посилань (через мережі типу Twitter, Facebook, Delicious тощо); наявність версії сторінок «для друку»; можливість відправки сторінок через е-мейл; можливість встановлення «ролей» для користувачів із наданням різних прав з редагування сайту.

3) Динаміка: час створення сайту; динаміка оновлення інформації; терміни оновлення інформації; активність на форумах, блогах; наявність механізмів підтримки спільноти користувачів сайту; наявність онлайн-зошитів.

4) Дизайн і технічні показники: оригінальність і творчий характер; інноваційність і креативність; простота, неперевантаженість і вишуканість дизайну; наочність і зрозумілість викладеної інформації; час і швидкість завантаження сайту і додаткової інформації, що міститься у лінках; зрозумілість і легкість запам'ятовування доменного

імені; потреба завантажувати додаткове програмне забезпечення для перегляду певної інформації; грамотність викладення матеріалу; популярність (встановити на сайтах лічильники, для підрахунку кількості і якості відвідувачів) [4].

Проведений нами контекстний аналіз офіційних веб-сайтів загальноосвітніх навчальних закладів показав, що в більшості випадків основною метою створення і підтримки функціонування сайту є забезпечення громадськості достовірною інформацією про специфіку роботи закладу й організацію навчально-виховного процесу, про додаткові освітні послуги, програми і проекти, про досягнення учнівського й педагогічного колективів і перспективи розвитку школи. Формування позитивного іміджу школи, реклама. Дедалі частіше веб-сайт закладу розглядається як інструмент мережної взаємодії всіх учасників освітнього процесу, що обов'язково враховується розробниками сайтів і відображається окремими модулями.

Зазначимо, що можливості шкільного веб-сайту не обмежені презентацією актуального результату діяльності школи, як це спостерігаємо у переважній більшості випадків. На нашу думку, обов'язковими елементами є:

- відкритий обмін педагогічним досвідом;
- оперативне інформування батьків про відвідування і навчальні досягнення учнів;
- інформування про результати внутрішнього шкільного моніторингу;
- рекомендації медичної і психологічної служб.

Також вважаємо, що найбільша ефективність досягається за умови залучення до підтримки і постійного розвитку сайту чисельної команди: адміністратор, практикуючий психолог, соціальний педагог, учителі української й іноземних мов, інформатики, а також учні. Готуючи матеріали для розміщення в Інтернеті, адміністрація школи й розробники сайту діють відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» зі змінами, які внесені у 2012 році.

Поняття «інформаційне середовище загальноосвітнього навчального закладу» на сьогоднішній день активно використовується у науково-педагогічній літературі, проте не є достатньо розробленим. Наприклад, Кравчиною О. Є. було проаналізовано поняття «інформаційне середовище загальноосвітнього навчального закладу», його структура і складові [3]. Але шкільні веб-сайти не розглядалися.

Створюючи сайт Гімназії №172 «Нивки» м. Києва, ми виходили з положення про те, що шкільний веб-сайт є однією з форм організації інформаційного середовища навчального закладу. До формування змістового наповнення веб-сайту Гімназії №172 «Нивки» підходили як до інструменту розвитку і результату тісної взаємодії всіх учасників навчально-виховного процесу (учнів, педагогів, психолога, адміністрації) і батьків наших учнів. Вважаємо, це положення – найважливіша особливість сайту.

Необхідно зазначити зручне, повне і наочне інформування про діяльність Гімназії засобами Інтернету через сторінки гімназичного сайту, у тому числі й через модуль оперативного інформування батьків з використанням електронного щоденника. Зручний опис умов навчання і досягнень гімназистів, педагогічного складу, методичних розробок, інформація для випускників і батьків, поради психолога гімназії містять як вербальну складову, так і мультимедійні об'єкти. Динамічне оновлення інформації про події в навчальному закладі (координується соціальним педагогом) поєднується зі зрозумілістю і грамотністю викладеної інформації (контролюється учителями-мовниками). Простота, неперевантаженість і вишуканість дизайну є результатом напрацювань ініціативної групи учнів і вчителів гімназії.

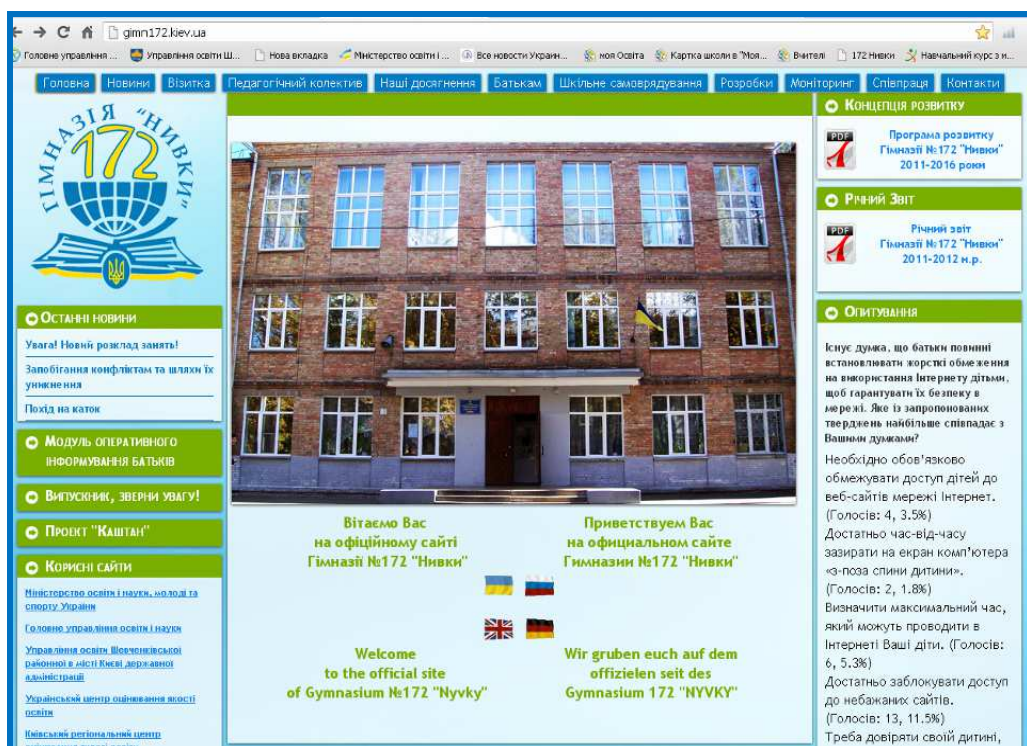

Рис. 1. Головна сторінка сайту

Сайт гімназії (<http://gimn172.kiev.ua>) був створений у 2010 р. як учнівська робота МАН й оновлений у 2012 році. Коротка характеристика: типова (MODx) система управління контентом, комбінований спосіб наповнення, технічна підтримка здійснюється самостійно – силами педагогічного й учнівського колективів.

Окремо розглянемо такі елементи, як оперативне інформування батьків і відкритий обмін педагогічним досвідом.

Гімназія «Нивки» є учасником проекту «Моя Освіта» (my.osvita.net), метою якого є сприяння вільному й оперативному доступу до інформаційних ресурсів навчальних закладів. Гімназія використовує у повному обсязі програмно-технологічний комплекс Автоматизована система «Школа» й електронний журнал. Шкільний інформаційний простір «Моя Освіта» – це інноваційний проект, що допомагає навчальному закладу використовувати всі переваги сучасних ІКТ. Наприклад, надає директорів гімназії можливість оперативно отримувати інформацію щодо кількості виставлених оцінок за класами і днями, домашніх завдань й переглядати інші статистичні дані стосовно навчального процесу. Батькам – он-лайн доступ до всіх оцінок і домашніх завдань з усіх предметів, список учителів і предметів, розклад уроків та ін. Переглядати оцінки учня можна як за поточний день, так і за певний період (тиждень, семестр).

The screenshot shows the 'Моя Освіта' website interface. At the top, there is a navigation bar with 'ГОЛОВНА', 'КЛАС', 'ЩОДЕННИК', 'ВЧИТЕЛІ', 'РОЗКЛАД', 'ВІДВІДУВАННЯ', and 'ШКОЛА'. The main content area is titled 'Клас' and features several sections:

- Розклад на середу**: A table with columns '№', 'Предмет', and 'Кабінет'. The table lists subjects for the week of January 22, 2013.
- Новини**: A list of news items with dates and titles, such as 'Щеплення' (21 січня 2013) and 'Запобігання конфліктам та шляхи їх уникнення' (11 січня 2013).
- Сьогодні задали**: A section for daily assignments, currently showing 'Інформація відсутня'.
- Оновлення даних**: A section for data updates, showing the last update on January 22, 2013.
- Безпека дітей**: A section for child safety, featuring an article about internet safety.

A sidebar on the left contains a button labeled 'Написати нам'.

Рис. 2. Сторінка батьківського персонального кабінету

Учні, учителі та батьки реєструються на порталі після отримання в школі персональних кодів запрошень. Усі коди зберігаються в адміністрації школи й не підлягають розголошенню. Цим гарантується відсутність сторонніх в інформаційному просторі «Моя Освіта».

Стимулювання творчої активності вчителів відбувається шляхом публікації на сторінках шкільного веб-сайту методичних розробок, відкритих уроків, відеозаписів, статей та сценаріїв виховних заходів тощо. Рішення адміністрації про обов'язкову публікацію навчально-методичних матеріалів учителів, які атестуються на вищу категорію, стало стимулом для розвитку ІКТ-компетентності педагогічного колективу.

The screenshot shows a web page titled "Розробки » Відкриті уроки" (Developments » Open Lessons) for Gymnasium No. 172 "Nivki". The page features a navigation menu at the top with items like "Головна", "Новини", "Візитка", "Педагогічний колектив", "Наші досягнення", "Батькам", "Шкільне самоврядування", "Розробки", "Моніторинг", "Співпраця", and "Контакти". The main content area is divided into several sections:

- Останні новини** (Latest News): Includes links for "«Веб-сайт - обличчя успіху»", "Екскурсія до Музею історії Києва", and "Брейн-ринг з фізики".
- Модуль оперативного інформування батьків** (Parent Information Module): Includes "Прийом учнів до гімназії" and "Випускник, зверни увагу!".
- Розробки » Відкриті уроки** (Developments » Open Lessons):
 - План-конспект уроку в 2 класі** (Lesson plan for 2nd grade):
 - Тема:** Велика буква в іменах, по батькові, прізвищах людей.
 - Мета:** 1. Вчити учнів розрізняти поняття: «ім'я», «по батькові», «прізвище»; засвоювати правила написання з великої букви імен, по батькові та прізвищ людей; ознайомити з етимологією деяких з них; закріпити знання про слова - назви предметів. 2. Розвивати мовлення, каліграфію, мислення, вміння працювати в парах. 3. Виховувати позитивні риси характеру, прагнення творити добро.
 - Обладнання:** ілюстрація ікони Святого Миколая, малюнки до свята Святого Миколая.
 - Учитель:** Діхтяр Лариса Володимирівна
 - План-конспект уроку з курсу «Я і Україна» у 2 класі** (Lesson plan for the course "I and Ukraine" in 2nd grade):
 - Тема:** Зима щедра святами.
 - Мета:** продовжити формування уявлення про календар народних свят; розширити та уточнити зміст свят: день Святого Миколая, Новий рік, Різдво Христове; ознайомити з народними традиціями святкування цих свят; розвивати мовлення дітей, викликати інтерес до історії виникнення свят; виховувати повагу до традицій і народних звичаїв.
 - Обладнання:** ілюстрації із зображенням зимових свят, загадки, кросворд, інтерактивна дошка, проектор.
 - Учитель:** Діхтяр Лариса Володимирівна
- Концепція розвитку** (Development Concept): Includes "Програма розвитку Гімназії №172 'Нивки' 2011-2016 роки".
- Річний Звіт** (Annual Report): Includes "Річний звіт Гімназії №172 'Нивки' 2011-2012 н.р.".
- LIFE STREAM**: Includes "Газета Гімназії №172 'Нивки'".
- ОПИТУВАННЯ** (Surveys): Includes a survey question: "У Вас без дозволу взяли необхідну для Вас самих річ. Ваш дії: емоційно висловити своє незадоволення; (38) самокритично поглянути на свою поведінку (може мої претензії несправедливі?); (4) ...".

Рис. 3. Сторінка «Відкриті уроки»

Не менш важливим є відображення деяких результатів внутрішнього шкільного моніторингу (з урахуванням вимог до захисту персональних даних).

Зазначимо, що мета запровадження моніторингу в Гімназії (з 2010 р.) – прийняття ефективних і своєчасних управлінських рішень, обґрунтоване запровадження необхідних змін. Мета «глобальна» – конкурентоспроможність гімназії на ринку освітніх послуг. Мета «стратегічна» – створення класичної гімназії у нових соціальних, економічних та політичних умовах. Мета «локальна» – вивчення зв'язку між успішністю учнів і соціальними умовами їх проживання, моральними установками, інтелектуальними

можливостями, оцінювання якості кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного забезпечення навчального закладу. Результати моніторингу є підставою для прийняття адміністрацією гімназії управлінських рішень щодо організації, змісту навчально-виховного процесу та якості педагогічного складу, який забезпечує ефективність навчання.

Системна і систематична психолого-педагогічна діагностика рівня розвитку учнів допомагає побачити позитивну чи негативну динаміку в процесах формування юної особистості. Отже, будь-яка інформація, яку отримує учитель в результаті діагностування є корисною і важливою. Тому психологічна служба систематично виконує дослідження мотивації дитини в навчанні, виявляє її інтелектуальні і творчі здібності, професійні схильності (педагогічна діагностика школярів), а також досліджує особистісні риси дитини, уміння спілкуватися з іншими (психологічна діагностика) тощо. Лише узагальнені результати оприлюднюються на сайті у розділі «Моніторинг». Така інформація спричинює додатковий інтерес й особистісні переживання з боку батьків, сприяє активному діалогу між батьками, учителями, учнями, психологом та адміністрацією гімназії для формування спільних рішень щодо виходу з проблемних ситуацій.

Для створення умов успішної реалізації проекту «Моніторинг у Гімназії» здійснюються такі кроки:

- визначено потенціал педагогічного колективу і матеріально-технічної бази;
- здійснюється пошук нових можливостей. Цілі моніторингу відображено у планах Гімназії;
- відпрацьовується технологія отримання регулярної інформації про якість загальноосвітньої підготовки учнів (директорське тестування і ведення електронного журналу);
- здійснюється оперативний зв'язок з батьками, підтримка батьків.

Висновки. Упровадження в навчальний процес нових зручних інструментів взаємодії всіх його учасників, активне залучення батьків до розв'язання проблем освіти, стимулювання ініціативи у створенні й удосконаленні веб-сайтів вітчизняних загальноосвітніх навчальних закладів, оперативне і зручне інформування про діяльність

закладів освіти засобами Інтернету є ефективними засобами забезпечення прозорості у сфері освіти, формування відкритого інформаційного освітнього простору України. Перспективним напрямом досліджень проблем створення й ефективного використання веб-сайтів навчальних закладів є забезпечення інформаційної безпеки діяльності шкіл, вивчення можливих змін в організаційній культурі, які відбуваються під впливом інформаційної відкритості.

Список використаних джерел

1. *Вальдман И. А.* Информационная открытость общеобразовательного учреждения как условие его взаимодействия с социумом : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Вальдман Игорь Александрович. – Москва, 2010. – 230 с.
2. *Вальдман И. А.* Сайт школы как инструмент для обеспечения общественного участия в образовании / И. А. Вальдман // Вопросы образования. – 2009. – № 3. – С. 129–144.
3. *Кравчина О. Є.* Проектування інформаційного середовища загальноосвітнього навчального закладу [Електронний ресурс] / О. Є. Кравчина // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2009. – № 3 (11). – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/55/41>.
4. Положення про Конкурс на кращий веб-сайт навчального закладу «Веб-сайт – обличчя успіху» [Електронний ресурс] // Сайт Міжнародної виставки навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні». – Режим доступу : <http://www.osvita.carshe.com>.
5. *Сибирев В. В.* Информационные потоки как средство управления инновационными процессами в общеобразовательном учреждении : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Сибирев Валерий Вадимович. – Ульяновск, 2009. – 220 с.
6. *Яшина Т. С.* Оценка качества образовательных веб-сайтов как фактор развития единого информационного образовательного пространства : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / Т. С. Яшина. – Елец, 2005. – 25 с.

ШКОЛЬНЫЙ САЙТ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ

Пинчук Ольга Павловна, кандидат педагогических наук, заведующая отделом исследования и проектирования учебной среды Института информационных технологий и средств обучения Национальной академии педагогических наук Украины, г. Киев, e-mail: opinchuk100@gmail.com.

Новоселецкий Геннадий Юрьевич, директор Гимназии №172 «Нивки», г. Киев, e-mail: school172@ukr.net.

Аннотация

Статья посвящена анализу современного состояния открытости школы и презентации опыта создания школьного сайта как средства для разрешения противоречия между появлением различных форм информирования и ограниченностью способов использования этих форм в педагогических системах. Сайт рассматривается как компонента единого информационного образовательного пространства Украины и важный фактор его развития, как инструмент развития тесного взаимодействия всех участников учебно-воспитательного процесса (учащихся, педагогов, психолога, администрации) и родителей. Отдельно рассмотрены такие элементы, как оперативное информирование родителей, открытый обмен педагогическим опытом, информирование о результатах мониторинга. Перспективным направлением исследований, среди прочих, определено обеспечение информационной безопасности деятельности школ.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, веб-сайт, информационная образовательная среда.

SCHOOL WEBSITE AS A FACTOR OF DEVELOPMENT OF SCHOOL INFORMATION EDUCATIONAL ENVIRONMENT

Olga P. Pinchuk, PhD (pedagogical sciences), the head of the Department of research and learning environment design, Institute of Information Technologies and Learning Tools of The National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv, e-mail: opinchuk100@gmail.com.

Hennadii Yu. Novoseletskyi, Director of Kyiv "Nivki" Gymnasium № 172, Kyiv, e-mail:school172@ukr.net.

Resume

The article analyses the current state of school openness and presents an experience of creating a school website as a mean to resolve the contradiction between the appearance of various forms of information and limited ways to use these forms in educational systems. Website is regarded as a component of a common information educational space in Ukraine and an important factor in its development as a tool to develop cooperation of all members of the educational process (students, teachers, psychologists, principals) and parents. The article considers the following elements as operative informing of parents open exchange of teaching experience and reporting monitoring results. Perspective course of research, among others, information security of school operation is defined.

Keywords: information and communication technologies, web sites, informational educational environment.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. *Val'dman I. A.* Information transparency comprehensive school as a condition of its interaction with society. Manuscript. Dissertation for getting of the candidate degree of pedagogical sciences for speciality 13.00.01. – Moskva, 2011. (in Russian)
2. *Val'dman I. A.* School website as a tool to ensure public participation in education // *Voprosy obrazovaniya*. – 2009. – № 3. – S. 129 – 144. (in Russian)
3. *Kravchina O.* Designing information environment of an educational institution [online] // *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*. – 2009. – № 3 (11). – Available from: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/55/41>. (in Ukrainian)
4. Regulation on Competition for the best website of the institution "Website – Face of Success" // website International Exhibition of Educational Institutions "Modern education in Ukraine." [online]. – Available from: <http://www.osvita.carshe.com>. (in Ukrainian)

5. *Sibirev V. V.* Information flows as a means of innovative process in educational institutions Manuscript. Dissertation for getting of the candidate degree of pedagogical sciences for speciality 13.00.01. – Ul'janovsk, 2009. (in Russian)
6. *Jashina T. S.* Evaluation of the quality of educational web sites as a factor of a common information space education. Dissertation for the degree of Candidate of Pedagogical Sciences. – Elec, 2005. – 25 s. (in Russian)